

**Liturgie Doopsgezind Zaanstreek
1 november 2020**

Licht van mededogen en opstaan

Gedachtenisdienst van onze overledenen

**Voorganger: Kok Klever
Liturg: Jan van Renselaar
Orgel: Nóra Dudás
Zang: Ilse Doorenspleet
Camera: Nancy Yaël de Wit**

Samenroepen

Welkom en mededelingen

Het licht wordt ontstoken

Lied 277 Die ons voor het licht gemaakt hebt

Die ons voor het licht gemaakt hebt dat wij leven:
spreek licht, wees hier aanwezig in uw naam Ik
zal er zijn

Moment van inkeer en bemoediging

Lied 281: Wij zoeken hier uw aangezicht (vers 1,2,3,4)

Wij zoeken hier uw aangezicht.
God houd uw oog op ons gericht: Kyrie eleison!

Wanneer het donker ons verrast,
houd ons dan in uw goedheid vast: Kyrie eleison!

Verschijn ons als de dageraad,
Gij, zon die ons te wachten staat: Kyrie eleison!

Gij roept ons met een nieuwe naam
uit dit genadeloos bestaan: Kyrie eleison!

Inleidende woorden

Licht van mededogen en opstaan.. zo, broeders en zusters is mijn ervaring bij het zien van een speciale kapel in het Eiffel gebergte. Aanstonds zullen we samen wat foto's bekijken en zien of wat dit met ons doet.

Licht van mededogen en opstaan doet mij ook denken aan ons samenkomen vanmorgen, in herinnering aan diegenen die ons het laatste jaar, of eerder, zijn overleden. Als een niet vergeten, een open, gevoelige, plek in ons hart, in een zoeken naar verzachting, ontferming, verduren en uiteindelijk toch ook weer.. levenskracht.

In de hoop dat de Ene God van Licht en ontferming ons nabij en genadig mag zijn. Zoals ons is overgeleverd in een gedicht – visioen - over het uiteindelijke thuiskomen bij God. Genomen uit een deel van het boek Jesaja dat overloopt van positieve, versterkende en verlichtende betrokkenheid van de Ene op Israël en op ons, opdat...

Vervolg lied 281: (vers 5,9,10)

Dat ieder die zich tot U wendt
de gloed van uw genade kent. Kyrie eleison!

Het lied van wie zijn voorgegaan
zet ons vandaag tot zingen aan: Amen. Halleluja!

Ontvlam in ons en vuur ons aan!
Getroost zullen wij verder gaan. Amen. Halleluja!

Gebed om barmhartigheid

Psalm 27b De Heer is mijn licht en mijn heil Vers 1,2,3

Refrein:

De Heer is mijn licht en mijn heil: wie zou ik dan vrezen?

De Heer is mijn licht, mijn heil:
wie zou ik dan vrezen?

De Heer is mijn burcht, mijn behoud:
voor wie zou ik beducht zijn?

Refrein

Dat ene vroeg ik van de Heer
dat is al mijn verlangen:
daar te zijn - in het huis van de Heer,
al de dagen mijns levens.

Refrein

Hij doet onder zijn schaduw dak
mij schuilen in dagen van dreiging,
beveiligt mij binnen zijn veilige tent.
Hij stelt mij hoog op een steenrots.

Refrein

Horen

Lezing: Jesaja 60 1-7, 19-22

(Vertaling Karel Deurloo)

Sta op, word verlicht, want je licht is gekomen
de heerlijkheid van JHWH straalt over je op.
Want zie, duisternis bedekt [nog] de aarde
donkerheid de volken
maar over jou straalt JHWH
zijn heerlijkheid wordt over jou zichtbaar.

Naties gaan naar je licht
koningen naar je stralende schijnsel
Hef je ogen op naar rondom en zie:
Zij allen verzamelen zich, ze komen naar je toe
je zonen, uit de verte komen ze aan
en je dochters worden op de heup getorst.
Dan zul je het zien en glanzen
van vreugde en schrik zwelt je hart
want zeegedruis overrompelt je:
een leger van naties, ze komen naar je toe.
Een vloed van kamelen overdekt je land
Dromedarisveulens uit Midian en Efa.
Allen komen ze uit Seba
goud en wierook dragen ze aan.
De lofprijzingen voor JHWH proclameren ze.
Alle kudde van Kedar
worden verzameld voor jou
de rammen van Nebajot staan je ten dienste
ze gaan [tot mijn] welbehagen mijn altaar op:
het huis van mijn luister maak ik luisterrijk.

Muzikaal intermezzo

Voor jou hoeft de zon er niet meer te zijn
tot licht overdag;
en tot schijnsel
hoeft de maan je niet bij te lichten
want voor jou zal JHWH er zijn, tot eeuwig licht
je god zal je tot luister zijn.
Ondergaan zal je zon niet meer
je maan zal niet meer afnemen.

want voor jou zal JHWH tot eeuwig licht zijn.
Voleindigd zijn de dagen van je rouw.
Je volk zal geheel uit rechtvaardigen bestaan
voor eeuwig zullen de aarde beërven:
Een twijg, geplant , als een werk van mijn handen
voor luister bestemd.
De kleinste zal worden tot een duizendtal
de geringste tot een sterke natie.
Ik zelf, JHWH
ik zal, als het ogenblik daar is
het snel volvoeren.

Lied 600 Licht, ontloken aan het donker

Licht, ontloken aan het donker,
licht, gebroken uit de steen,
licht, waarachtig levensteken,
werp uw waarheid om ons heen!

Licht, geschapen, uitgesproken,
licht, dat straalt van Gods gelaat,
licht uit licht, uit God geboren,
groet ons als de dageraad!

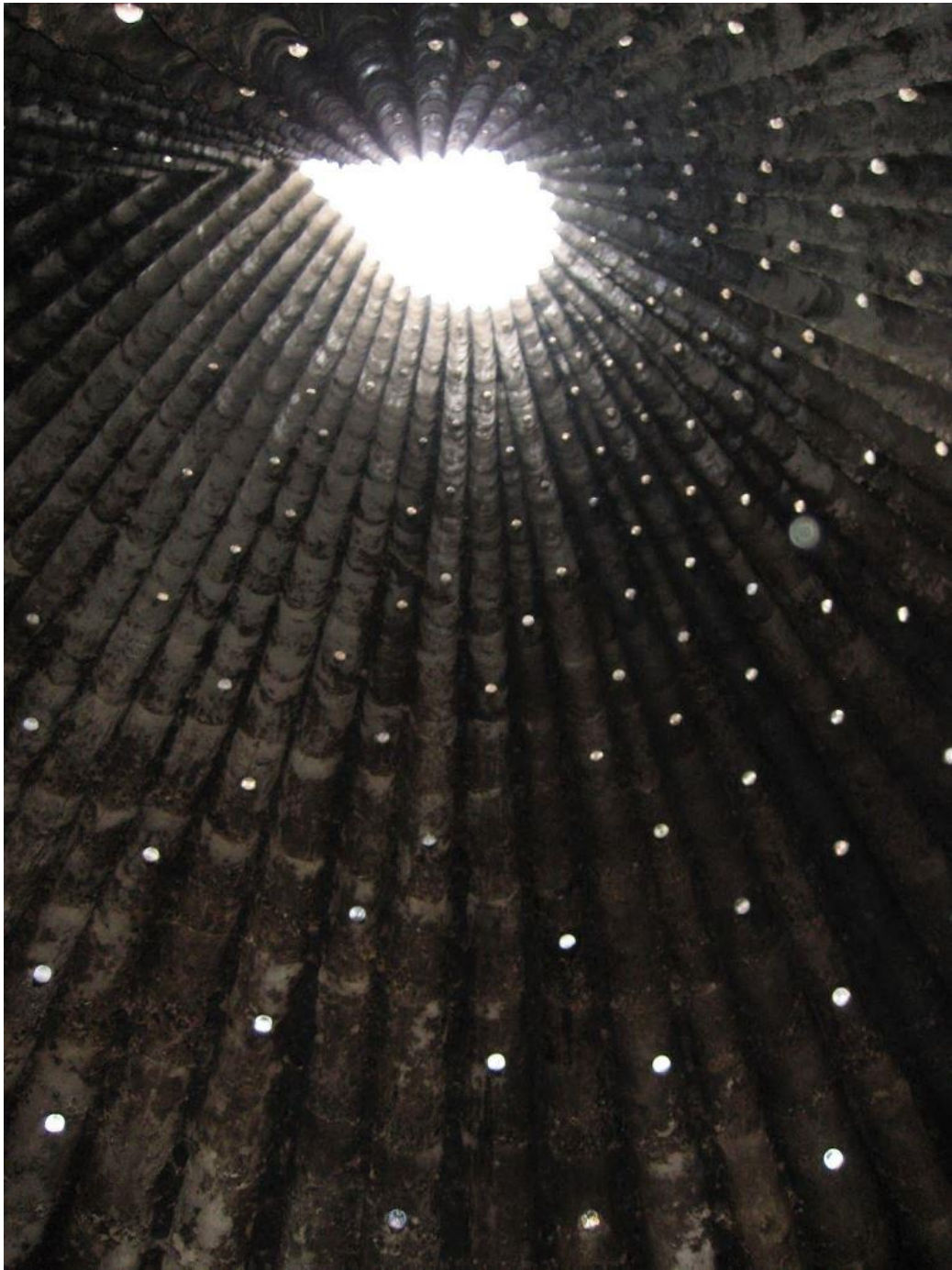
Licht, aan liefde aangestoken,
licht, dat door het donker brandt,
licht, jij lieve lentebode,
zet de nacht in vuur en vlam!

Licht, verschenen uit den hoge,
licht, gedompeld in de dood,
licht, onstuitbaar, niet te doven,
zegen ons met morgenrood!

Licht, straal hier in onze ogen,
licht, breek uit in duizendvoud,
licht, kom ons met stralen tooien,
ga ons voor van hand tot hand!

De veldkapel van Peter Zhumtor

Bij het dorp Mechernich-Wachendorf in de Eifel nabij Keulen is in 2007 een bijzondere kapel gebouwd. Van buiten lijkt het op een graansilo. Het ligt wat afgelegen zodat je er vanaf anderhalve kilometer afstand naar toe moet lopen. De architect Zhumtor ontwierp een tentvorm van 112 boomstammen, waaromheen hij 24 lagen gestampt beton liet aanbrengen van telkens een halve meter. In de betonconstructie bevonden zich 350 buisvormige openingen. Vervolgens werden de boomstammen in brand gestoken, zodat ze verdwenen, waarbij het vuur drie weken bleef smeulen. De rook ontsnapte via het open dak. In de kapel die geen dakconstructie heeft, regent het dan ook binnen. In het licht bovenaan in de veldkapel van Peter Zhumtor kunnen we een verwijzing naar God zien. Hier wordt in de donkerste nacht van het leven een uitweg aangereikt – een traan van mededogen. En wanneer het licht binnenstroomt bij het openen van de driehoekige ingang deur, lijkt dit wel de verrijzenis. (zie de voorpagina van ons boekje)

Lied 986 De oorsprong van leven en licht

De oorsprong van leven en licht
is God die zijn woord heeft gegeven
dat, niet te weerstaan, is gericht
op wording van licht en van leven.

Die woorden van leven en licht
heeft God in de vroegte gezongen.
Zijn lied was een scheppend gedicht,
zijn stem heeft het duister verdrongen.

Het duister, de macht van de dood,
verdween voor het licht dat God baarde;
het licht was zijn schepping tot brood,
de vrucht was het leven op aarde.

Wij zingen een loflied voor Hem
die ons door de nacht zal bewaren,
want licht zal er zijn waar zijn stem
het lied zingt van hemel en aarde.

Vermaning

Als het laatste afscheid genomen is, de handen uitgeschud
zijn en de buigingen en begroetingen op afstand afgerond,
als de kaarten en de linten van de bloemstukken netjes zijn
verzameld en meegegeven. Als je kinderen, broer, zus of
vrienden uiteindelijk vertrokken zijn en je in een - verder leeg
- huis over bent, dan... komt het. De stilte en de leegte (...)
Tijd, veel tijd, voor tranen in een woordenloos verloren zijn,
het langzaam doordringen van het verlies in je hart, je nieren

en je vezels, verscheurd op jezelf teruggeworpen. Tastend en zoekend als in het duister.

Broeders en zusters, een verlies van een dierbare grijpt je diep aan. Soms meer dan jezelf doorhebt. Vanmorgen proberen we elkaar hierin nabij te zijn. Om troost en versterking te putten uit beelden, woorden, het onnoembare, uit zang en uit stilte. Daarbij wordt ons taal aangereikt: van donker en van licht.

Zoals die twee stukjes uit het boek Jesaja. Moeilijk te vertalen omdat het in dichtvorm is geschreven. Een tekst die spreekt en aansteekt. Vol licht dat straalt en stroomt. Jeruzalem wordt definitief uitgelicht. Zon en maan zijn niet meer nodig want God zelf is lichtend aanwezig. De volken verzameld, een twijg geplant voor luister bestemd. Wat een prachtige beelden en beweging van opstaan en opgaan in het licht.

Zo als wij die tekst nu ervaren, zal het toen, ooit voor de eerste lezers ook geweest zijn. Maar in die tijd ook verstaan als: een promotiefilm voor het nieuwe, opgebouwde Jeruzalem na de ballingschap waaruit men pas was teruggekeerd. Als een peptalk, die hen optilde voorbij de rauwe en zware werkelijkheid in die dagen. Want die herbouwde tempel, ach die kon nog niet in de schaduw staan van de oorspronkelijke! En de volken om Israël heen liepen echt niet te hoop om te helpen of eer te bewijzen. En als je dan, zoals Jesaja, iets opschrijft waarvan iedereen weet: dit klopt niet, en je léést het samen en het ráákt je, het brengt je tot elkaar en tot God, in vertrouwen en overgave... dan is dàt een afglans van dat grote licht! Een beetje gevangen in de

hongerwinter elkaar de overvloedigste maaltijden beschreven. En zoals wij nu, in de misère van de tweede golf Corona, dromen van reizen in een vrije wereld waar je weer alle grenzen over mag, ook de vluchtelingen, waar er voor iedereen werk en welzijn is, en mondkapjes niet meer nodig zijn. Als een visioen dat ons draagt en vertrouwen geeft om door te gaan, ook al weten we echt niet hoe we Kerst moeten vieren en hebben we geen idee hoe de situatie in het voorjaar zal zijn.

Daarvoor is deze lezing en deze morgen bedoeld: Als en uitzicht waarin staat: voleindigd zijn je dagen van rouw. Er komt een einde aan deze ellende. Echt! Datgene waar je ook als nabestaande zo ontzettend naar kan uitzien.

Een broodnodig visioen omdat de tijd waar we doorheen moeten soms is als een lange duistere gang. Daarom was ik getroffen door het kunstwerk van Peter Zhumtor. Omdat hij om licht te krijgen éérst die 112 boomstammen moest verbranden en laten nasmeulen, drie weken lang.

Juist door dit durende inferno van zwarte roet en hitte werd die bovenkant zichtbaar: licht in de vorm van heldere sterren en een Goddelijke traan... die meedogend mee-lijdt en meeschijnt als een teken van: Sta op en wordt verlicht want je licht is gekomen! Ik ben er voor jou in je tranen en verdriet, veel dieper en intenser dan je ooit had kunnen weten of verwachten.

Mogen wij vandaag hier, en thuis, samen iets voelen van deze hoopvolle en lichtende nabijheid van de Ene. Als steun in donkere dagen en als het verlies van dierbaren schrijnt. Als

een onbewuste basis die ons net dát vertrouwen geeft om voort te gaan tot... die eerste straal licht ook weer om de hoek van onze deur valt. Amen.

Antwoorden

Stilte

Muzikaal Intermezzo

Herdenking

We noemen de namen van de leden en vrienden die in het jaar dat achter ons ligt zijn overleden. Bij het noemen van de namen wordt steeds als teken van herinnering en verbondenheid door de liturg een lichtje opgestoken en worden enkele herinneringen opgehaald.

Daarna is er gelegenheid voor allen om dierbare overledenen in herinnering te roepen.

Een moment van stilte

Lied 568a Ubi caritas (herhaald)

Ubi caritas et amor, ubi caritas Deus ibi est

Vertaling: Waar vriendschap is en liefde, daar is God

Gebeden, afgesloten met het Onze Vader:

Gij die licht zijt, bevrijding, verlossing,
ontferming en: trouw tot in eeuwigheid:

Wij bidden u om versterking en troost voor die momenten als het verlies van onze dierbaren ons aangrijpt, als we niet weten waar te gaan of bij wie aan te kloppen. Dat u er dan voor ons bent en het licht weer in ons leven brengt.

Wij bidden u goede moed om de maanden en jaren met Corona door te komen,
en om te gaan met de vele beperkingen, alles uit ons gewone leven dat opgehouden en geannuleerd is,
Om te leven met de economische tegenvallers en schade en samen het licht van hoop brandend te houden

Wij bidden u voor degenen die getroffen zijn door lichamelijk en geestelijk lijden, door Corona en andere aandoeningen:
om kracht, sterkte en uw mededogen

Wij bidden een moment in stilte voor datgene dat ons het meest bezighoudt...

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.

En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit, in eeuwigheid.
Amen.

Psalm 91a Wie in de schaduw Gods mag wonen (vers 1, 3)

Wie in de schaduw Gods mag wonen
hoeft niet te vrezen voor de dood.
Zoek je bij Hem een onderkomen
dan wordt zijn vrede jou tot brood.
God legt zijn vleugels van genade
beschermend om je heen als vriend
en Hij bevrijdt je van het kwade,
opdat je eens geluk zult zien.

Geen duister zal je overvallen,
er is een licht dat eeuwig brandt.
Duizenden doden kunnen vallen,
jij blijft geschreven in Gods hand.
God is een schild voor zijn getrouwen
die leven van geloof alleen.
Hij zal een nieuwe hemel bouwen
van liefde om hun tranen heen.

Zegenbede

Bidden we dat God zijn Licht over ons doet stralen
opdat wij zelf tot licht voor anderen kunnen zijn:
de Ene zal ons zegenen en ons bewaken!-
de Ene laat zijn aanschijn tot ons oplichten en is ons genadig!-
de Ene heft zijn aanschijn tot ons op en legt op ons vrede!
Amen.

Antwoordlied 416: Ga met God

Ga met God en Hij zal met je zijn,
jou nabij op al je wegen
met zijn raad en troost en zegen.
Ga met God en Hij zal met je zijn

Ga met God en Hij zal met je zijn:
bij gevaar, in bange tijden,
over jou zijn vleugels spreiden.
Ga met God en Hij zal met je zijn.

Ga met God en Hij zal met je zijn:
in zijn liefde je bewaren,
in de dood je leven sparen.
Ga met God en Hij zal met je zijn.

Ga met God en Hij zal met je zijn,
tot wij weer elkaar ontmoeten,
in zijn naam elkaar begroeten.
Ga met God en Hij zal met je zijn.

Het licht wordt gedoofd

Ieder een goede week gewenst!

Collecte bij de deur voor het materiaal van de kerststukjes

Wilt u een bijdrage geven om onze gemeenten te ondersteunen dan kan dit via onderstaande banknummers:

Doopsgezinde gemeente Krommenie
NL66 ABNA 0938 8022 32

Doopsgezinde gemeente Wormer
NL79 INGB 0000 5650 78

Doopsgezinde gemeente Zaandam
NL96 INGB 0690 2608 65
of Regentencollege NL31 TRIO 0198 3527 43